

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Cecilia von Platen
010-2241725
cecilia.von.platen@lansstyrelsen.se

Höörs kommun
Tillstånds- och tillsynsnämnden
[Tillstånds-tillsynsnamnden@hoor.se](mailto:Tillstaands-tillsynsnamnden@hoor.se)

Återkallelse av tidigare överlåtet ansvar för tillsyn enligt miljöbalken

Beslut

Länsstyrelsen Skåne beslutar med stöd av 1 kap. 21 § miljötillsynsförordningen (2011:13) att från och med den 1 januari 2021 återkalla tillsynen enligt kap 9 och 10 miljöbalken för miljöfarlig verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt miljöprövningsförordningen (2013:251), vad avser följande fem verksamheter i Höörs kommun.

- Maglesäte Gård AB med anläggningsnr 1267-90-501
- Bokehill med anläggningsnr 1267-94-003
- Äskeröd 1:24 med anläggningsnr 1267-20-048
- SwedSafe AB med anläggningsnr 1267-122
- LÅ Olsson AB med anläggningsnr 1267-91-800

Detta beslut upphäver beslut om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken från den 18 december 2014 (dnr 504-31113-2014) respektive den 14 december 2017 (dnr 504-35393-2016).

Detta beslut gäller tillsvdare.

Pågående tillsynsärenden vid aktuella verksamheter som kan avgöras bör om möjligt avslutas av kommunen före den 31 december 2020, såvida ingen annan överenskommelse görs med Länsstyrelsen Skåne. Kontakt bör därför tas med Miljötillsynsenheten (9 kap. MB) respektive Enheten för förorenade områden och avfallstransporter (10 kap. MB).

Bakgrund

Länsstyrelsen Skåne överlät genom beslut den 18 december 2014 respektive den 14 december 2017 tillsynsansvaret till Höörs kommun med avseende på tillsyn enligt 9 och 10 kap. miljöbalken för del av tillsynsområdena miljöfarlig verksamhet som omfattas av tillståndsplikt (namngivna tillsynsobjekt) och föroreningsskador (motsvarande tillsynsobjekt).

Av beslutet framgår att Länsstyrelsen har överlätit ansvaret för tillsyn enligt kap 9 och 10 miljöbalken för totalt fem tillsynsobjekt. Dessa utgörs av tre verksamheter inom lantbruksbranschen, varav två är IED-anläggningar med fastställda BAT-slutsatser. Övriga branscher som är överlåtna är en täktverksamhet samt en verksamhet med plasttillverkning (SwedSafe AB), varav den senare kommer att avveckla sin verksamhet på platsen och flytta till Hässleholms kommun.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har den 3 juni 2020 besökt kommunen för uppföljning och utvärdering av kommunens tillsyn enligt miljöbalken.

Inför besöket har Länsstyrelsen granskat efterfrågade dokument såsom nämnd- och förvaltningsorganisation, behovsutredning, tillsynsplan, uppföljning av föregående års tillsyn, delegationsordning, dokumenterad rutin avseende jäv, opartiskhet och eller intressekonflikt samt avgiftsfinansiering (taxan). Länsstyrelsen brukar även granska lämnat svar på den digitala enkät som Naturvårdsverket (1:28) årligen ställer frågor till kommunerna om deras tillsyn enligt miljöbalken. Kommunen har inte besvarat Naturvårdsverkets senaste enkät med frågor om 2019 års tillsyn.

Länsstyrelsens besök har resulterat i en rapport *Uppföljning och utvärdering av Höörs kommuns tillsyn enligt miljöbalken* (dnr 503-6396-20), i vilken Länsstyrelsen uppmärksammar både positiva förhållanden och brister/risker dels med nuvarande organisation, dels i utövandet av tillsynen enligt miljöbalken. Totalt får kommunen 13 anmärkningar som handlar om att de inte uppfyller alla kraven enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13).

Av rapporten framgår bl.a. att

- Förvaltningsorganisationen är **inte** optimal ur ett jävsperspektiv/partiskhet. Det finns idag inbyggda intressekonflikter och risk för jäv/partiskhet kan uppstå i organisationen eftersom kommundirektören håller utvecklings- och lönesamtal med både kansli- o. miljöchefen och chefen för samhällsbyggnadssektorn med ansvar för verksamheter som kan bli föremål för tillsyn enligt miljöbalken. Organisationen kräver en stor medvetenhet om respektive roller för att inte jäv ska uppstå.
- Tillsynsverksamheten enligt miljöbalken är underbemannad. Det saknas troligen resurser motsvarande mer än 1 årsarbetskraft.
- Brister föreligger i kommunens tillsyn av tidigare överlåtna B-verksamheter. Brister föreligger såväl i frågan om tillgång till personal med erforderlig kompetens som i frågan om avsaknad av regelbunden tillsyn som i frågan om utebliven granskning och handläggning av ärenden. Exempelvis bedömer Länsstyrelsen att det att nuvarande tillsynsintervallet för IED-verksamheterna är för glest och kan inte anses vara godkänt. Dessa verksamheter bör besökas varje år.
- Nämnden bedriver inte regelbunden tillsyn på U-verksamheter respektive UH-verksamheter (ej anmälningspliktiga hälsoskyddsobjekt).
- Kommunen uppfyller **inte** bestämmelsen i 10 a § 1, 2 och 3 MTF då tillsynsprogram för lantbruken (verksamhetskod 1.10-i) samt avfallsverksamheter saknas. Kommunen utför inte regelbunden tillsyn i enlighet med bestämmelserna.
- Kommunen uppfyller **inte** kraven i MTF 1:9 §. Tillsynsarbetet bedöms inte kunna bedrivas effektivt på grund av de senaste årens resursbrist och uppkommen tillsynsskuld.

Vid besöket framkom i samtal med kommunen följande:

- Personen med branschkunskap och IED-kompetens inom lantbruk har slutat.
- Personal och chef på miljöenheten har under 2019 bytts ut och det är många nya som ännu inte har hunnit sätta sig in i verksamheten eller har den

historiska bakgrunden. Nämnden uppgav att personalomsättningen under 2019 var stor.

- Nämndens delegationsordning (antagen i februari 2020) är under bred översyn då flera lagområden har konstaterats saknas.

Med anledning av de brister/risker som framkommit har Länsstyrelsen begärt krav om yttrande och återrapportering till den 15 mars 2020.

Lagstöd

1 kap 20 § Miljötillsynsförordningen (2011:13)

Den myndighet som prövar om uppgiften att utöva tillsyn kan överlåtas, ska vid sin prövning ta hänsyn till

1. omfattningen av tillsynsobjektens miljöpåverkan
2. den kommunala nämndens förutsättningar för att uppfylla kraven i 6-12 §§,
3. den kommunala nämndens förutsättningar för att utöva tillsyn över tillsynsobjektens hantering av kemiska produkter i den utsträckning sådan hantering förekommer,
4. kommunens interna ansvarsfördelning för drift av och tillsyn över kommunala verksamheter,
5. myndighetens egna förutsättningar för att fortsättningsvis kunna ge effektiv tillsynsvägledning i frågor som rör tillsynsobjekten,
6. möjligheten att inom ett län utöva en effektiv tillsyn, och
7. övriga frågor av betydelse för överlåtelse av tillsynsuppgiften.

När det gäller tillsyn över kommunala verksamheter får tillsynsuppgiften inte överlåtas om kommunen har en nämndorganisation som strider mot 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (2017:725) eller om kommunens interna ansvarsfördelning för drift och tillsyn av andra organisatoriska skäl inte är lämplig med hänsyn till förutsättningarna för en effektiv tillsyn. Förordning (2020:647).

1 kap 21 § Miljötillsynsförordningen (2011:13)

En tillsynsmyndighet som har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn till en kommunal nämnd ska regelbundet följa upp och utvärdera tillsynen. Om förutsättningarna för överlåtelse enligt 20 § inte längre finns, ska tillsynsmyndigheten återkalla överlåtelsen. En återkallelse får avse ett visst eller vissa tillsynsobjekt eller en typ av tillsynsobjekt. Förordning (2020:647).

Råd till 26 kap miljöbalken 4 §, Naturvårdsverkets allmänna råd om tillsyn (NFS 2001:3)

Av rådet framgår att länsstyrelsen bör återkalla överlåtet tillsynsansvar från en kommun, om kommunen begär det eller om länsstyrelsen bedömer att det finns omständigheter som kan motivera ett återkallande. Sådana omständigheter kan vara bristande resurser eller kompetens hos kommunen, förändringar av verksamheten hos överlåtna tillsynsobjekt eller förändringar av kommunens interna organisation. Bestämmelser om att driftsansvar och tillsynsansvar skall vara skilda åt på nämndnivå finns i kommunallagen. Länsstyrelsen bör återkalla överlåten tillsyn om kommunallagens krav inte är uppfyllt. Om ansvaren inte skiljts åt på förvaltningsnivå kan länsstyrelsen återkalla tillsynen, om det uppstår brister som tydligt kan härledas till det odelade ansvaret.

Innan länsstyrelsen återkallar tillsynen bör kommunen få möjlighet att avhjälpa de brister som konstaterats. Länsstyrelsen bör då föra en dialog med kommunen och påtala vilka brister man funnit i tillsynens kvalitet, kvantitet eller organisation.

Länsstyrelsens bedömning

Bestämmelserna om återkallelse av operativ tillsyn regleras i 1 kap. 21 § miljö-tillsynsförordningen. Här anges att en tillsynsmyndighet som överlåtit uppgiften att utöva tillsyn till en kommunal nämnd regelbundet ska följa upp och utvärdera tillsynen. Vidare framgår att en återkallelse får avse ett visst eller vissa tillsynsobjekt eller en typ av tillsynsobjekt. Om förutsättningarna för överlåtelse enligt 1 kap. 20 § miljö-tillsynsförordningen inte längre finns ska tillsynsmyndigheten återkalla tillsynen. I 1 kap. 20 § miljö-tillsynsförordningen anges även vad som ska tas hänsyn till vid överlåtelse av tillsyn.

Som stöd för Länsstyrelsens myndighetsutövning med återkallelse av överlåten tillsyn finns Naturvårdsverkets råd till 26 kap miljöbalken 4 §, se ovan.

Vid Länsstyrelsens granskning av kommunens miljöbalkstillsyn avseende hur den överlåtna samt obligatoriska tillsynen fungerar har Länsstyrelsen funnit flertalet brister, av vilka vissa framgår ovan.

De brister som har bäring på bedömningen om återkallelse eller ej är främst brister i tillsynens kvalitet. Länsstyrelsen erfar att de senaste åren varit tuffa för personalen på miljöenheten. På grund av en relativt stor personalomsättning under 2019 (både

på personal- och chefsnivå) har detta lett till underbemanning och en tillsynsskuld, vilket fått konsekvenser för miljöbalktillsynen.

Exempelvis bedrivs ingen regelbunden tillsyn inom flera tillsynsområden. Likaså har brister i kommunens tillsyn över B-verksamheter uppstått. Sammantaget föreligger brister såväl i frågan om tillgång till personal med erforderlig kompetens som i frågan om avsaknad av regelbunden tillsyn som i frågan om utebliven granskning och handläggning av ärenden.

En fråga som Länsstyrelsen har att följa upp och utvärdera är förutsättningarna för en effektiv tillsyn i kommunen i enlighet med i 1 kap 9 § miljötillsynsförordningen. Denna fråga är central och beaktar aspekterna tillsynsbehov, resurser, bemanning, kompetens, planering och utförd tillsyn i praktiken. Enligt Länsstyrelsens bedömning bedrivs tillsynsarbetet inte effektivt på grund av de senaste årens resursbrist och uppkommen tillsynsskuld. Kommunen uppfyller inte detta lagstadgade krav.

Vidare bedömer Länsstyrelsen att kommunen har en utmaning att få den obligatoriska tillsynen enligt miljöbalken att fungera. Kommunen är för närvarande underbemannad och tillsynen över B-verksamheterna bedömer Länsstyrelsen blir mer effektiv om B-tillsynen återkallas.

Hörs kommun har i samband med kommunbesöket den 3 juni 2020 informerats om att Länsstyrelsen överväger att återkalla tillsynen. Kommunen har beretts möjlighet att inge synpunkter på Länsstyrelsens bedömningar. Kommunen har inte vidtagit sådana åtgärder att konstaterade brister har kunnat avhjälpas.

Sammantaget finner Länsstyrelsen att det finns skäl att återkalla de fem verksamheterna mot bakgrund av att förutsättningarna för överlåtelse enligt 1 kap. 20 § miljötillsynsförordningen inte längre finns. Beslutet om återkallande av tidigare överlåten tillsyn enligt miljöbalken gäller från och med den 1 januari 2021.

Upplysningsvis har kommunen möjlighet att i framtiden komma in med en ny begäran om överlåtelse i det fall kommunen då anser sig ha de förutsättningar som krävs för att Länsstyrelsen ska kunna pröva en begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken.

De som medverkat i beslutet

Detta beslut har fattats av miljödirektör Annelie Johansson med tillsynsvägledningsstrateg Cecilia von Platen som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Rima Dauod och enhetschef Johan Wigh medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Miljöprövningsenheten

Miljötillsynsenheten

Enheten för förorenade områden och avfallstransporter

Bilaga

Listan med verksamheter med överlåten tillsyn inom Höörs kommun som nu är upphävd.